Oratio in funere Reuerēdiſſimi dñi· D· Petri Card· ſancti Sixti habita a reuerēdo pře dño Nicolao epo modruſieñ·

Cuȝ in oĩ funebri celebratõe duo p̄cipue dicẽdi genera a maioribus nr̃is vſurpari ſoleãt ampliſſimi pr̃es· Alterꝫ quo triſtes amicorꝫ aĩoſ merore leuarẽt. qb⁹ cũ amici vita ſuauiſſima extitit morſ ip̃a iocũda eſſe nõ potuit· Alterꝫ quo extremũ amici mun⁹ rebus ab eo bñ geſtis ꝟtutũqꝫ ip̃i⁹ copia ac ſplẽdore ãpliſſimis laudib⁹ exornarẽt· Illud ego p̃us ꝯſolatõis genus ita ꝓſus in oẽ tp̃s ꝑdidi· vt magis ip̃e ſolatio egeã q̃ȝ vt illud cuiq̃ȝ vel p̄ſtare poſſiȝ vel polliceri. qđ etiã ſi mĩme ꝑdidiſſeȝ: nunq̃ȝ tñ diſpicere poſſeȝ qua oꝛõe aut q̄bus rõibus etiã illi q̄deȝ qui p̄ncipes eloquẽtie ſunt habiti hãc tam grauẽ ſacroſancti ſenat⁹ vr̃i iacturã ⁊ hũc publicũ totius curie luctũ vlla ex pte leuare poſſent. Perdidiſtis.n· pr̃es ampliſſimi p̄ſtantiſſimũ collegã vr̃m cui⁹ ſuauiſſimã ꝯſuetudinẽ comitatẽ benignitatẽ liberalitatẽq̃ȝ quottidie expiebamĩ· c⁹ ingenij dexteritatẽ ⁊ incredibilẽ ꝯſilij prudentiã indies magis admirabamini· Amiſiſtis ſũmi pontificis pr̃is vr̃i pijſſimi ſingulare ſolatiũ ⁊ ſacre ei⁹ ſenectutiſ optatiſſimũ baculũ pticipẽ ſecretoꝝ· laboꝝ ſociũ pegrinatiõis comitẽ leuamẽ curaꝝ ⁊ per quẽ toti⁹ oꝛbis p̄ncipibus fidiſſima reſpõſa ⁊ reddere cõſueuerat ⁊ accipe· Abſit vero inuidia ⁊ liuoꝛ edax ſaltẽ pcat cinerib⁹· Extinctis iacet optimaꝝ artiũ deditiſſim⁹ amatoꝛ· Interijt oĩm ſtudioſoꝝ p̄cipuus fautoꝛ cultoꝛ bonoꝝ curie ſplẽdoꝛ oꝛnamentũ ciuitatis ⁊ hui⁹ vꝛbis diligẽtiſſimus reſtauratoꝛ· Coꝛruit p̄claꝝ magnanĩtatis exẽplar· cecidit munificẽtie gratitudinis ⁊ toti⁹ liberalitatis alũpnus Cui⁹ iactura cũ vniuerſis lugẽda ſit· tũ mihi p̄cipue atq̃ȝ his infeliciſſimis ꝯſeruis meis q̄bus hec crudeliſ ⁊ dira moꝛs tã benigniſſimũ abſtulit dñm· interuertit benefactoꝛẽ· ademit p̄ſidiũ ⁊ vnico atq̃ȝ eodẽ pijſſimo pr̃e nos acerba oꝛbauit· Nolite igr̄ expectare p̄ſtantiſſimi pr̃es vt luctũ ac meroꝛẽ in quo ⁊ vos nũc eſſe intueoꝛ· ⁊ me ac totã hanc miſerandã familiã quoad vixerim⁹· foꝛe neceſſe eſt vob̃ adimã· Quin poti⁹ ꝓ vr̃a clemẽtia dabitis doloꝛi meo veniã

ſi eius acerbitate abductus nec reꝝ ordinē ſeruare valeā / nec verboꝝ tenere modū ꝑſertim cū ea culpa libētius ego carere vellez ꝙ illā a vobis depcari / ſi mihi īpoſitū on⁹ detractare licuiſſet. agā tñ vt potero ⁊ min⁹ temeritatis ꝙ ingratitudinis notā ſubire verebor· ¶Dicturus igit̄ de laudib⁹ Reuerēdiſſimi dñi· D. petri Car· ſancti Sixti cui⁹ miſerandū fun⁹ hodierna die celebrat̄ / eas laudes ꝗs vel a ꝑentib⁹ vel a p̄ria ipſius colligere poterā hoc loco ꝓter mittēdas putaui· nō ꝙ illas aut obſcuras aut tenues fore dixerim qm̄ ⁊ honeſtiſſimis nobiliſſimiſqꝫ ciuitatis ſue parētib⁹ eſt ort⁹ / ⁊ celeberrimo vetuſtoqꝫ liguꝝ oppido Soana Verꝫ ꝙ ipē ill' tāto decori ac ornamēto fuerit / vt toto in orbe extremiſqꝫ terraꝝ finibus āpliſſimis laudib⁹ ſūmaqꝫ glīa ⁊ celebrant̄ nūc ⁊ oīb⁹ futuris ſeculis nō deſinēt celebrari Que qdez tāetſi ſatis grādis ei⁹ gloria ſit q maiorib⁹ ſuis tā inſignia ꝟtutis ornamēta dederit ꝑotius ꝙ ab illis acceperit. Habeo tñ ⁊ al's īmortales· ac ꝓpemodū diuīas aī ipſius laudes· vt fortune corpiſqꝫ qlibet ingētia bona tā ꝙ aliēa relinquā· pietatē magnitudinē aī mūificentiā prudentiā modeſtiā atqꝫ iuſticiā que q̄les in eo fuerit breuiter explicare cōabor· Qua igit̄ pietate pⁱmuz erga deū fuerit· ꝙqꝫ magnific⁹ cultor ipi⁹ ſi aduixiſſet futur⁹ erat In pⁱmo vite ſue limīe clariſſime demōſtrauit. Annos nat⁹· xij· cuz orbatā p̄efamiliā tanta prudētia regeret vt nec mr̄ matronaꝝ p̄ſtātiſſima nec frēs eius ꝑentis ſentirēt deſideriū· cepit deo dicatū pect⁹ zelo religiōis ferueſcere Clareſcat aūt iā tūc nomē religioſiſſimi doctiſſimiqꝫ viri mgr̄i Frāciſci ꝯciuis ⁊ auūculi ſui nūc ſummi pōtificis pape Sixti q ꝑ id tꝑs Senis ſuis frībus ſacras ſcripturas interp̄tabat̄· hūc optimū xpiane militie mgr̄m optim⁹ futur⁹ diſcipul⁹ ꝙuis puerili etate ꝟili tñ ſenſu ſibi delegit· ad quē a religioſo quodā ſene multis exorato p̄cibus inſcia mr̄e ꝑduct⁹ eſt diuīo vt opinor nutu futur⁹ ad apl'atū taz ſtrenu⁹ miſter ad futuꝝ ſedis apl'ice mittit̄ antiſtē· Quem vbi ꝯſpexiſſet Frāciſcus iaz religiōis iuſte indutū· quā idcirco Juuenis in itinere aſſūpſerat quo ſe facili⁹ mgr̄o ſuo inſinuaret mr̄tis eū hortat⁹ eſt vt ad ſuos r̄mearet ⁊ mr̄is fratrūqꝫ curā vt ceperat ageret vel maturiorē domi p̄ſtolaret̄ etatē· que pati meli⁹ iu/

gñ xp̄i poſſet. Sed cũ pueri ꝯſtantiã nullis blãdicı̄s nl'is pſuaſi-onib⁹ nullis deniq̃ꝫ minis euicere poſſet. diuinũ vt erat in eo ali qḋ mun⁹ arbitrat⁹ hortãtibus frĩbus diui eũ frãciſci ſacris inici auit ſeruatiſq̃ꝫ ꝑ more religionis rite cerimonijs veſtẽ xp̄i induit Qua aſſumpta ita oĩa tyrocinij rudimẽta libẽs ꝓmptuſq̃ꝫ ⁊ pdi-ſcebat ⁊ exeq̄bat̃. vt nemo dubitaret ⁊ prudentiã illi ⁊ vires ante etatẽ non niſi diuit⁹ ſubminiſtrari. Quas ob res oĩbus car⁹ oĩni bus dilect⁹ eſſe cepit. p̄cipue aũt ip̄i auũculo ſuo q̄ diuina ei⁹ in-dole mirifice delectat⁹ pijſſimo ſanctiſſimoq̃ꝫ eũ amplectabat̃ af fectu. Unde ſibi curandũ ſtatuit vt taꝫ excellẽs ingeniũ p bonas artes excoleret̃. Itaq̃ꝫ docto cuidã grãmatico latinis eũ lr̃is Ui-cherie imbuendũ tradidit q̄bus mira celeritate pceptis mox tici-niũ deinde Patauiũ ſubinde Uenetias Bononia Peruſiũ Senã Ferreriãq̃ꝫ miſit vt quecũq̃ꝫ in taꝫ celeberrimis italie ginnaſijs. aut liberaliũ artiũ aut ſacraꝝ lr̃aꝝ dogmata florerent. ipſe velut opoſa apis vndiq̃ꝫ colligeret ⁊ in ſacrã pectoris ſui cellulã diligen ter recõderet. Qḋ q̄deꝫ intra breues ãnos adeo cõſecut⁹ eſt vt cre dibile nõ ſit viꝝ ad agendũ magis q̃ꝫ ad phãnduꝫ natũ tantam oĩm ſciaꝝ noticiã adeo breuiter pcipe potuiſſe. Habeo hic teſtes ꝯp̄les fãiliares ei⁹ veros quidẽ doctiſſimos q̄b⁹ cũ inter cenãdũ de varijs diſciplı̄aꝝ ſtudijs freq̄nt̃ diſſeref̃ ꝯſueuerat. adò acute adoq̃ꝫ pmpte ac ſubtilit̃ ḋ q̄ſtiõe ꝓpoſita vt eũ putare die noctuq̃ꝫ nlı̄i adeo alij rei q̃ꝫ euoluẽdis theologoꝝ phõꝝq̃ꝫ libris vacar̃ Te nebat fixa mẽorie q̄cũq̃ꝫ ab in eũte etate a p̄ceptorib⁹ audierat Ui gebat p̄terea ſtupẽdo ı̄geuij acũine. c⁹ pſpicacitate facile ı̄ abditiſ ſima q̄q̃ꝫ nat̃e ſecreta penetrabat/⁊ ex pceptis ſel' p̄ncipijs diffici lima q̄uis vl' phie ꝓblẽata ſuma cũ oĩm admiratõe abſoluebat. V ſus ꝯp̄les ml'toſq̃ꝫ grãmatice text⁹ quos oliꝫ puer edicerat/ita me morit̃ r̄citabat vt ea illũ heri aut nudiuſterci⁹ mẽorie mãdaſſe ex iſtiares. Perfectis igit̃ q̃ꝫ celeberrie oĩm bonaꝝ ãrtiũ ſtudijs / re dijt ſollicit⁹ ad mgr̄m mun⁹ cui celit⁹ deſtinat⁹ erat optı̄e imple turus Inerat eñ mẽti ei⁹ p̄ſaga q̄dam futuroꝝ diuinitas ꝯpluri-maq̃ꝫ anteq̃ꝫ cõtigiſſent p quietẽ diſcebat ita vt inſonia, ip̄i⁹ / nõ

viſa ſolū ſed certa viderent̄ oracula. Quib⁹ varie ſollicitat⁹ cepit auūculū ſuū hortari / cepit īportunis ꝯplere Romā peteret / atq̧ in ea vrbe ꝯſari vellet / in qua a mario oīm rectore deo futur⁹ ſū mus pōtifex erat deſignat⁹. vbi ⁊ ſeipm acceptū ab eo cardialat⁹ dec⁹ / ⁊ alios vniuerſos honores / qbus eū functū vidim⁹ mira aſ ſeueratōe p̄dicebat. Cerno hic nōnullos p̄latos ⁊ ex aliis ordinib⁹ vnos p̄ſtante / a qbus magna cū atteſtatōe audiui ſingula hec q̄ geſſit m̄ltis an̄ ānis ab ipo p̄dicta fuiſſe Itaq̧ repugnātē mgr̄m ⁊ ſe tāto faſtigio indignū reclamātē vrgere nō deſtitit donec mul tis ⁊ ſignis ⁊ ꝓdigiis euictū ꝑpulit Romā ꝓficiſci in q̄ ꝯſtitutus minīe conqeuit anteq̄ demandatū ab altiſſimi ꝓuidentia mun⁹ ꝯilīt abſolueret ⁊ mgr̄m ſuū ꝑ varia bonoꝝ incremēta ad ſummū ap̄latus culmē ꝯſcendiſſe videret. Pro qbus laborib⁹ ⁊ ꝑ tā dili gēti nauata opa eadē ipſa diuīa ꝓuidētia q̄ ſp infirma mūdi elige re ꝯſueuit / vt fortia q̄q̧ cōfundat Cardialis eū dignitatis ſplen dore voluit illuſtrare oibuſq̧ mūdi p̄ncipib⁹ oñdere / quo miſtro ⁊ ex q̄ hūili loco accepto voluerint in ſui vicarii aſſumptōe vti vt diſcerēt vniuerſi verā certāq̧ eſſe illā Nabuchdenoſoris cōfeſſiōē in quā ⁊ regno ⁊ ſenſui reſtitut⁹ ſupplex ꝓrupit dicēs. In mãu ſo lius oīpotētis dei eſſe oīa regna terraꝝ atq̧ illa qb⁹ ipe voluerit tradi nec eſſe aliū quenq̄ qui eius poſſit obſiſtere voluntati aut dicere illi / quare ſic feciſti.

¶ Petrus igit̄ per hunc modū in principatu cōſtitutus q ſolet vi ros oñdere talē ſeſe exhibuit qualē vix optare poteram⁹ non ſpe rare. Aſſumpſit em̄ cū ſublimi magr̄atu ſublimes aīos ⁊ ſpūs tāti imperii maieſtate dignos ſimulq̧ cū eis magnimitatē. clementiā mūificentiā. ⁊ ceteras pri⁹ q̄s prius cōmemorauim⁹ impantiū vir tutes qbus ⁊ auſus eſt cū regib⁹ ⁊ p̄ncipib⁹ magna gloria non ſe gnius contēdere q̄ ſi in illis nat⁹ educatuſq̧ fuiſſet vt cepta eius ꝯclarāt edificia totq̧ magnificētiſſio cultu celebrata ꝯuiuia ⁊ ſup plex impialib⁹ faſtibus digna. Turpe em̄ ⁊ inde eoꝝ merito duce bat in hoc toti⁹ orbis capite. in hac prima xp̄iane religionis ſede. ad quā ad orandā impatores. reges. ⁊ cūcti ferme p̄ncipes terraꝝ

ventitare ſolet nõ rlez eſſe ſuppellectilẽ· nõ talia optare pallacia· q
b⁹ eos ſumm⁹ põtifex τ ſuſcipe honorifice poſſet. τ ꝓ ſua ipoꝝq;
dignitate ſplendide honorare· Vñ τ in hos vſus oĩa illa ſe cõpare
affirmabat· nec ſibi ſed ſũmis põtificib⁹ quicqd ꝑparabat ꝯpone
re. Affluebãt quottidie opes τ ab oĩb⁹ ferme xpĩaĩs ꝑncipib⁹ ma
gni prouẽtus vltro offerebant̃. quos licet ipẽ in illos / quos dixi
m⁹ acceptaret vſus / ꝓphetici tñ documẽti memor / mime ad ea
cor appõebat neq; illis auaro deuincebat̃ affectu· Hinc eſt ꝙ nec
ſciebat numeꝝ· nec oĩno qd haberet aut qd impẽderet noſſe va/
lebat nullas a miniſtris impenſaꝝ exigebat rõnes nulla ꝯput exi
gere volebat· Jactura reꝝ ea dumtaxat mouebat̃ · q̃ negligentia
ꝯtigiſſet / culpã magis dolens q̃ damnũ A ſuſcepto ſemel nego/
tio nullo metu abſterreri potuerat· nullo ꝑiculo depelli· Verax in
ſermone / in faco fidelis in ꝓpoſito ꝯſtans Jn pagendo ſtrenu⁹·
ſecretoꝝ tenaciſſim⁹· τ ꝓmiſſoꝝ firmiſſim⁹ obſeruator. Jnſignia
hic ſunt magnanimitatis eius teſtimonia· Sed illud mea ſnĩa vi
cit vniuerſa· ꝙ nullis mouebat̃ iniurijs· nullis offenſis ledi poſſe
videbat̃ nec villi⁹ rei facilius q̃ inimiciciaꝝ obliuiſcebat̃· Flocci
pẽdebat emulos quoſcũq; τ nullã ĩ rẽ ꝓnior q̃ in ſuppliciũ veniã
videbat̃ tantũq; ab oĩ vlciſcẽdi ardore aberat· vt inimicis ſuis bñ
facere gauderet. nihil in ſe fictũ nihil ſubdolũ: aut ſimulatũ eſſe
volebat. nec qcq̃ magis deteſtabat̃· q̃ mẽtitã ꝓbitatẽ· Mali qp
pe τ iniq hoĩs eſſe dicebat· meliorẽ ſe fortis oñdere q̃ gerere dõi
ꝓboꝝ aũt viroꝝ eſſe / ñ ſimulatõe· ſed integritate vires ſupare·
¶ Sane munificẽtie liberalitatiſq; ei⁹ largitatẽ qs eſt qui igno/
ret niſi q illa vti vel noluerit· vl̓ neſcierit Ea ipẽ ita flagrabat vt
illos etiã· qbus iuſtis de cãis aliqñ iraſcebat̃ mũerib⁹ tñ ornare
nõ ceſſaret· Nõ ſemel neq; ſol⁹ interfui· cũ quoſdã familiariũ me
rito obiurgaſſet· deĩn veſtimẽtis τ mgr̃atu donauit. Et cũ aliqñ
a mgr̃o dom⁹ ſue· in c⁹ diligẽtiſſima fidiſſimaq; cura merito cõ/
qeſcebat liberi⁹ argueret̃· ꝙ nimia ĩdulgẽti τ a largitate dõeſticos
faceret inſolẽtiores: placẽda voce rñdit. tuũ eſt fãiliares meos ꝓ
neglecto officio corriger meũ aũt illoꝝ in me amore ꝯgruis ꝑmiſſ

afficere·id faciẽdo vterq3 nr̃m ſuo munere optĩe funct⁹ erit·O p̃/
clarã vocẽ / o ſñiã3 ſummo principe dignã·nec impunitatẽ errato
rũ laudauit·nec liberalitatẽ ſuã vllis male merentiũ factis occlu/
di paſſus eſt·Felices / qbus illa pfrui licuit. ⁊ nũc oĩm infortuna
tiſſimos / qbus tã crudeli fato erepta eſt· Quigẽtos ferme paſce
bat familiares·ptim illuſtri·ptim nobili. oẽs honeſto loco natos
Prelatos·Milites.Doctores·Oratorẽs·Poetas.aut alicui alij ho
neſte arti deditos· nlĺis tantoꝝ ſumptib⁹ nullis grauabat̃ impẽ
ſis·hoſpitẽ em̃ ſeſe oĩm honeſtoꝝ viroꝝ eſſe dicebat. qđ ipſa vita
te erat verius·Nã ſi qs diligẽeius rem ipſam cõſideret· cõpiet p/
culdubio oẽs Cardinaliũ domoſ nihil aliud eſſe q̃3 honeſta hoſpi
cia:in q̃ proboꝝ viroꝝ liberis:vł neceſſitatis vel bonoꝝ moꝝ gr̃a
diuerſari licet· ¶Accipiebat p̃terea munera:nõ auaricie ſ3 hono
ris ꝯpandiq3 beniuolẽtie gr̃a qb⁹ t̃n in acceptãdis ea lege vteba
tur:vt multo ãpliora repẽderet q̃3 acciperet·Teſtes ſunt oẽs: qui
hac officioꝝ viciſſitudine cũ eo decertare voluerũt· Cõplures in
hoc cetu aſtare nõ dubito:q me vera p̃dicare nouerũt·⁊ q poſt ac
ceptos ab eo non puos honores:multa inſup dona tulerũt·
¶Vidi illũ quodã veſpi nõ ſine graui ſtomacho lachrimis ſuffu
ſu3 oculos:te cũ multa indignatiõe deũ optimũ maximũq3 teſte3
citar̃:atq3 cũ uẽo cogeret:mimeq3 ea re op⁹eſſ3:dixiſſia q̃q3 ĩ ſe ca
putq3 ſuũ ĩpetrantẽ:ſi vllas pecũias aut vlla ſymoniace pfidie p̃/
mia abs quoq3 eoꝝ accepiſſet q nuper in hũc ſacroſanctũ ſenatũ
ap̃licũ lecti noſcuut̃:ſeq3 ab inſidijs atq3 malignis impie ac flagi
cioſe ei⁹ crimĩs inſimulari p ſancte iurabat. Angi eũ vehemẽter ⁊
ſummis aĩ cruciatib⁹ torq̃ri videres:q ſibi / vt dicebat / p detra.
hentiũ liuorẽ nõ liceret in viros p̃ſtantes ab hñmeritos officioſũ
eſſe·¶Vbi nũc ſunt rubiginoſa illa maliuoloꝝ pectora Vbi ſunt
dixiſſimo felle manãtia p̃cordia·Vbi rabidoꝝ canũ peſtiferi den
tes·q inexpiabili temeritate auſi ſunt os ſuũ in celo ponere:⁊ vica
rij xp̃i fratrũq3 ei⁹ tã excellẽtiſſimoꝝ patrũ factũ dãnare: atq3 il/
los p̃ſtãtiſſimos viros q pri⁹ a dño electi ſunt:a quo ſunt oĩm re
gnoꝝ ptãtes:q̃3 a ſũmo põtifice declarati pditiſſima audacia lace

rare· Caue caue tibi ligua doloſa / ne deꝰ deſtruat te in finē euel
let te· ꝛ emigret te de tabernaculo tuo ꝛ radicē tuā de terra viuen
tiū. Sꝫ hec illi viderūt q̄ fecerūt linguā ſuā nouaculā acutā / ꝛ ſe
dētes aduerſus frēꝫ ſuū tota die ꝯcinnabāt dolos ſed hec illi vid̄
rūt. Nos interea reliq̄s Petri v̄tutes / nō q̄bꝰ debemꝰ ſꝫ q̄bꝰ poſ
ſumꝰ laudibꝰ ꝓſeq̄mur· Itaq̄ vt ꝓpoſitꝰ ordo poſtulat / nūc ipiꝰ
prudētia ꝯtēplemur / cuius eiꝰ excellētia iā p̄ ea q̄ narrauimꝰ ma
gna ex p̄te potuit eſſe māifeſta Quāobrē tm̄ eā p̄ rē attingā q̄ ita
ſeſe inter p̄ncipes xp̄ianos geſſit / vt cū vniꝰ erga eū bēiuolentiā
cōſideres / credas ab alijs mīme dilcm̄· Lex q̄ppe amicicie ita hꝫ
vt āicos inimicoꝝ mīme diligamꝰ· hic tm̄ ſua prudētia ꝯſecutꝰ eſt
vt eq̄ carus oībꝰ haberet̄ . nec vllꝰ eſſet q̄ eiꝰ amiciciā vltro nō ex
peteret· ꝛ adeptā ſtudijs oībus nō coleret atq̄ foueret· Oñdit id
nouiſſima hec ipiꝰ legatio in q̄ oēs Italie ppl'i ſingl'iq̄ ipoꝝ p̄nci
pes ſūmis decertarūt ſtudijs· q̄ſnā eū āplioribꝰ honoribꝰ excipet
ꝛ ꝓſeq̄ret̄ illeq̄ ſe viciſſe putabat q̄ plīma in eū ornamēta ꝯtuliſſꝫ
In q̄bus acceptādis adō prudēs tꝑamentū inibat vt cū oīm cōis
eſſꝫ amicꝰ / ſingl'i tm̄ ſibi eū vēdicaſſe putabāt. Vn̄ ſua illi negotia
credebāt / ꝛ reꝝ oīm ſummā fidei ipiꝰ vltro cōmittebāt· Fallebat
neminē· ꝛ cōeꝫ rē gerēdo / ſinguloꝝ tm̄ videbat̄ aduocatꝰ· Secede
bat bis terq̄ p̄ diē in cubiculū aut in aliq̄ ſecretiorē locū / in quo
ad multā horā deābulando / ſummas rei pu. xp̄iane rōnes tacitꝰ
ſecū ꝯputabat. totas. n. aī vires poſtq̄ a legatōe redierat: in pacē
Italie ꝛ p̄ſidi horis xp̄iani eritū intēderat· id vnū moliebat̄· id pa
rabat· illuc oīa ſua ſtudia ꝯuerterat feciſſetq̄ votis ſatis ni eū no
bis hec dira atq̄ crudelis mors tā repēte p̄ripuiſſet· Vincebat in
genio hūana cōſilia / ꝛ tm̄ grauioribꝰ rei pu· curis natꝰ videbat̄·
hec erat p̄cipua eiꝰ voluptas a q̄ nullis alijs oblectamētis poterat
diuelli / huiꝰ delectabat̄ guſtu huiꝰ ſoliꝰ eſcis paſcebat̄· Oīm ſa/
luti die noctuq̄ inſuiebat· ꝛ tm̄ a nōnullis negligētie accuſabant̄
q̄n tanq̄ ſup̄bū difficileq̄ ingrati crimīabant̄ cū tm̄ ꝛ mitiſſimꝰ
eſſet ꝛ facillimꝰ· Nouit hoc tātus domeſticoꝝ eiꝰ numerꝰ. norūt
amici· ꝛ alij oēs / qui eiꝰ familiaritate vſi fuerūt q̄bus ſp̄ cū p̄ pu/

blicas licuiſſet curas / placidũ ſeſe exhibebat· affabilẽ· comẽ· beni
gnũ· vt ſociũ crederes nõ dñm· Tãta vero aĩ moderatõe erat vt
iraſceret̃ p raro· Irat⁹ aũt / exẽplo aĩm ad tranqllitatẽ reuocaret
De nullo obloqbat̃ detrahebat nemi. ꝛ niſi familiariũ ſuoꝝ / alio
rũ vite mĩme erat curioſus· Maximũ ei⁹ cõuitiũ putabat̃ ſi quẽ.
qđ tñ pciſſime fiebat p iocũ aliquo vrbãitatis ſale reſperſiſſet·
¶ Cibi viniqꝫ moderatiſſimi· ſomnolẽtie nulli⁹· ymo xᵒ puigil· ꝛ
q multis quottidie horis aurorã ſolit⁹ eſſet poccupare· qđ totũ tẽ
p⁹ vſqꝫ ad ſolis exortũ grauiorib⁹ rei pu· cogitatõib⁹ impẽdere cõ
ſueuerat. q tales mẽti ei⁹ aſſidue obuerſabant̃· qles mortaliũ aĩs
vix illabi poſſe putares· In cognatos ac ncãrios neq̃qꝫ prodigus
ymo xᵒ maxie pcus· Excepto hoc piiſſimo frẽ comite Hiero· quẽ
qm̃ ab inclito duce Mediolañ· cõnubia filie dignatũ cernebat: vo
luit fraterna mũificẽtia illuſtrare Qua in re tale tpamentũ adhi
buit· vt id cũ ingẽti honore ac laude ſedis aplice cõtingeret Vrbẽ
n· Imolã q iam pfecti ei⁹ culpa ad alios deuenerat· xl. milib⁹ du
catoꝝ de ppriis facultatib⁹ redẽptã Impio eccľie reſtituit· Cui⁹
exaugẽdi tãto flagrabat ſtudio vt ne mĩmã qdeꝫ ei⁹ pticulã de
perire pateret̃· Unde vrbeꝫ illã magis eccľie q̃ꝫ fratris grã voluit
vẽdicare· ¶ Porro iuſticiã ipius ex illo ſpectare licet· q in tãta re
rũ ptãte cõſtitut⁹ nem ini vim attulit· nullũ violẽter oppſſit· Vn
ꝛ vicario illi Imole· quãuis de eccľia male merito· non ſolũ victũ
ſed nihil priorib⁹ minores fortunas dari curauit· xiiij· eñ milia
ducatoꝝ accepit· hec opulẽtiſſimũ oppidũ· Boſti· ex quo ꝛ aliis a
duce adiectis pdiis plus quã· v· milia ducatoꝝ quot ãnis capere
poterit· neqꝫ Imolã: niſi eo volẽte redire voluit· Mgrat⁹ horta
bat̃ ius ſuũ abſqꝫ vllo reſpcũ cuiqꝫ adminiſtrare· Et licꝫ nõ nũq̃ꝫ do
meſticoꝝ amicoꝝ q̃ꝫ euictus pcibus aut lr̃is aut nũtiis mltos iu
dicibus cõmendaret· id tñ circa cuiuſ q̃ꝫ iniuriã fieri volebat Vñ
ꝛ cũ o gubernatore vrbis aliqñ ĩterrogaret̃· qdnã de illis q in iu
ſtã cãꝫ fouẽtes· tñ ipi⁹ noie ꝯmẽdabãt̃· illud inqt vt iuſticiã me
aꝝ pcũ grã mĩme violet nec ſecus feceris etiã ſi te german⁹ me⁹
Hironim⁹ noie meo aliud precabitur· Hoc ipm ꝛ Senatori vrbis

interrogatus rñdit. hoc gubernatorib⁹. hoc p̃fectis. hoc oĩbus le/
gatiõis ſue iudicibus ſepe mãdabat. dicebat eñ ſe amicis opaꝫ ſu
am rogãtibus negare nõ poſſe. ſed illius cauſa nõ niſi iuſtũ hone
ſtũqꝫ fieri p marie velle. hinc ⁊ reſcripta nõ niſi ſanctiſſima facie/
bat. adqꝫ ne cui miſtroꝝ peccãdi daret̃ occaſio. oĩm decretoꝝ ſuo
rũ. liſr ⁊ lraꝝ exemplaria. apud notarios extare iuſſerat. Hui⁹ pre
clariſſime ꝟtutis nec moriẽs obliuiſci potuit. nã cũ hortaret̃ ab aĩ
cis teſtm̃ condere. nihil inqt meũ habeo oĩa ſunt eccl̃ie. Supplica
bitis tñ meo noĩe ſummo põtifici vt es alienũ. cui⁹ maiorẽ pteꝫ ꝓ
redimẽdis eccl̃ie rebus ꝯxi. pro ſua benignitate diſſoluat. Cogor
hoc loco potiſſimas ei⁹ p̃mittere laudes cũ tpis excluſus ãguſtia
tñ ipaꝝ reꝝ multitudīe ſupatus. Qualẽ ſe erga amicos. q̃leꝫ erga
pentes ⁊ p̃ſertim q̃leꝫ erga ip̃m ſummũ põtificẽ geſſerit. malo hec
oĩs in aliud tp̃us differre. q̃ꝫ adeo felicẽ meritoꝝ ipi⁹ copiã pauca
dicẽdo viciare. Illud vnũ dicã. cunctis q eius cõſuetudinẽ noue/
rũt atteſtãtibus. nullũ fuiſſe taꝫ piiſſimũ filiũ. nullũ a deo parẽti
deditũ. aut cui maior ⁊ ſalutis ⁊ honoris. genitoris ſui cura fuit.
q̃ꝫ huic vni ſummi põtificis nr̃i a pria ei⁹ fãiliaritatis die. vſqꝫ ad
vltimũ vite exitũ. nullos pro eo recuſauit ſubire labores. nulla pe
ricula deuitauit / laborantẽ egrotantẽ / pegrinantẽ / nũq̃ꝫ deſuit
nũq̃ꝫ ab officio deceſſit. ſpqꝫ vt datus a dño Tobie ãgelus lateri
heſit. aduerſa ꝓcurauit. accerſiuit ꝓſpera. pia ſedulitate fouit. co
luit. veneratus eſt. vt nemĩ miꝝ videri debeat. ſi aut viuentẽ tan
tũ dilexit. aut nũc mortui deſiderio adeo moueat̃. ¶ Finẽ dicẽdi
faciã. ſi prius illud ſummũ eius pietatis mun⁹. paucis explicaue/
ro. Cõpoſitis reb⁹ ſuis. totã mentẽ ad illud ꝯuerterat vt dicere cũ
pſalmiſta libere poſſet Dñe dilexi decorẽ dom⁹ tue ⁊ gloriã habi
tatiõis tue. ¶ Proĩn non ceſſat eccl̃ias ſue cure cõmendatas colla
pſas erigere exornare deformes. p̃dia occupata a vẽdicare bona p̃
oꝝ rectoꝝ diſtracta negligẽtia ꝓprijs pecunijs recupare. veſtimẽ
ta / libros / vaſa ſacra / ⁊c̃ ad ſplendorẽ diuini cult⁹ ſpectãtia ma/
xis ſumptib⁹ coemere / ⁊ q̃ꝫ preſtãtiora hr̃i poterãt compare Te/
ſtat̃ hanc ei⁹ munificentiã in hac Romana vrbe diui Gregorij tẽ

plū / ⁊ puētib⁹ op̄rie auctū / ⁊ edificijs p̄ q̄ȝ magnifice inſtauratū teſtat̄. Caruirit maior baſilica nō p̄ua ditata vectigalib⁹ / ⁊ diui no cultu marie illuſtrata. Teſtat̄ Mediolani Ambroſij monaſte riū / q̄ cū accepiſſet oībus ornamētis ſpoliatū / tā p̄clara inſtru rit ſuppellectili / vt q̄ prius ceteris illi⁹ vrbis obſcurius eſſe cō ſueuerat nūc ſplēdore / ⁊ oīfario appatu vincat vniuerſa. Teſtat̄ Papie maioli p̄hanū in quo ne vnū q̄dē vaſculū in ſacrificiū re perit: libros aūt p̄ſus nullos adeo vt quotiens diuia res patrā da erat: opus eſſet ab alijs ſacris edibus oīa mutuari. nūc tanta cū oīm: tum p̄cipue libellorꝫ: calicū: ac veſtimētorꝫ copia habūdat vt alie eccleſie mutuū q̄ preſtare ſolebāt / ab hac vna oēs accipi ant. Hui⁹ eiſdē p̄hani diſtracta p̄dia multis laborib⁹ / ſed multo maiorib⁹ impēſis oīa recuperauit. ⁊ intra bienniū pluſq̄ȝ decē milia ducatorꝫ p̄ eraugēdis rebus erpoſuit. Hec quoq̄ȝ ſacra ap̄lo rū edes bñficentiā eius teſtari potuiſſet ſi tantū quattuor menſi bus ſup̄ſtitē vidiſſet. Jam eñ decreuerat ⁊ edificijs ⁊ puentib⁹ hac proria eſtate ita eā inſtruere / vt q̄nquaginta fratrib⁹ ⁊ ꝯmo de māſiones ⁊ neceſſari⁹ victus p̄petuo ſuppetere poſſet. Inſup̄ ⁊ bibliothecā his proris diebus adiectur⁹ erat p̄ſtantiſſimis oīm ſciarꝫ libris egregie refertā. Sed dei volūtate nobis tam repente adeptus eſt non q̄ tam pijs opibus non delectaret̄ deus / verū quod valde pertimeſco / vt eū calamitatib⁹ quib⁹ forſan in noſtra crimina deſeuire decreuit: immeritū ſubtraheret. ⁊ pro adimple to bene miſterio / cuius gracia eū procreauerat / ꝯgruis p̄mijs af ficere nō differret. Cui⁹ miſeratōis dilectōiſq̄ȝ certa īdicia in ip̄i us vidim⁹ morte / quā cū multis añ dieb⁹ aduentare p̄ſētiret in trepidus tamen expectauit / languoris dolores mira patientia p̄ tulit. Delicta que vel etatis vel fortune vicio pro fragilitate hu mana cōtraxerat. pia confeſſione ſepius diligentiuſq̄ȝ purgauit. ⁊ minut⁹ celeſti viatico. quod ſumma cū deuotiōe acceperat / di uinā voluntatē accinctus preſtolabat̄. ¶ Jamq̄ȝ vicin⁹ morti / do meſticos ac familiares accerſiri iubet. quibus preſto exiſtentibus in nullos prorupit fletus. multis mundanarꝫ cupiditatū deſide

rijs ingemuit non deū non fortunā accuſauit/ nec ſe in medio iu uētutis flore ex tanto impio ꝛ ex talib⁹ operib⁹ ſubtrahi vel leui/ ter indoluit / quin magno cōſtantiqꝫ pectore Sentio inquit filij fratreſqꝫ mei: manū dn̄i ſuper me aggrauari. nolēs lubenſqꝫ eius preſtoſiꝫ volūtati. Eo qdem libētior quo me ꝛ fame ꝛ glorie mee ſatis vixiſſe ſcio. Cepi em̄ illū ex hac mortalitate fructū / quē ma/ ximū mea fortuna cape potuit. Maius reſtabat nihil. qcquid ſu/ perat / merito mihi ſuſpectū metuendūqꝫ fuiſſet. Prouide licet cu piā diſſolui / ꝛ eſſe cuꝫ xp̄o vror tn̄ ſola viaꝝ reꝝ cura. Cognoſco em̄ me tenuē vobis mercedē pro meritis eripuiſſe tāetſi nūqꝫ mi hi volūtas defuerit / ſed facultas. Et niſi tāta tp̄is anguſtia ꝓhi bit⁹ fuiſſeꝫ / nullus vr̄m mee gratitudinis vices doleret. Meritū qđ potui moriēs vobis pſolui. Supplicaui ſūmo pōtifici vt bn̄fi/ cia q̄ in me cōtulerat ſua clemētia inter vos priat / vt ꝛ vos meri toꝝ vioꝝ ꝛ me nō preſtiti officij min⁹ pēiteat. Ad hec cōpellit me ꝛ vehemēti⁹ vrget mea erga vos incredibilis caritas / vt vos hor ter atqꝫ obteſter ne hui⁹ mūdi illecebris atqꝫ lenocinijs aīm vr̄m inducatis / ne vē in luxu ac manib⁹ eius diuitijs ſpeꝫ vllā pona/ tis / que q̄ꝫ fluxe q̄ꝫqꝫ fallaces ſint. Ego vnus vobis maxio poſſū eſſe documēto. Credite qm̄ puluis ꝛ vmbra ſumus / ꝛ nō hic / ſed alibi ꝑmanentes habem⁹ manſiones vbi nihil corruptibile/nihil caducuꝫ eſſe poteſt/ ſed om̄ia incorruptibilia oīa ſempiterna. Pro inde date operā probitati / ꝛ virtuti totis viribus incūbite. Coli te pietatē / integritati nihil ante ponite ſcientes vnicuiqꝫ veſtrū propoſitam eſſe a domino laborum ſuorum mercedem / que eti/ am ſi nulla eſſet / hoc tn̄ ip̄m pie ꝛ ſancte vixiſſe. maxia viro bo/ no merces eſſe debet: quippe cuius beneficio homines a brutis ſecernuntur. et nomen ſuum ſempiterne conſecrauit immortali/ tati. Reliquum eſt. quod vos per viſcera miſericordie ſaluatoris noſtri ſuppler deprecor. vt mihi quecunqꝫ in vos deliqui condo/ nare dignemini. Minus qnippe mee iuuentutis potens fui. et nonnunquā partim oculos. partim aures veſtras in multis of/ fendi.

Ego quoq̄ ſi q̄s mortuis erit ſenſus idē ꝓ vobis me ſpōdeo fa‑
ctuꝝ. Uite mei mēores. ⁊ q̄ caduca ſit hui⁹ mūdi felicitas vl' meo
exemplo diſcite. His atq̄ alijs hmōi pleriſq̄ ſumma cū religione.
Sanctiſſime monitos ſingulos flētes eiulāteſq̄ deoſculat⁹ dimi
ſit. Se autē in lectulo cōponens intētis iugiter in celū oculis miſe
ricordiā peccatoꝝ ſuoꝝ ſupplex a dn̄o ꝑcabat̄. Cunq̄ iā nox intē‑
peſta mediū curſum peregiſſet. cōuerſus ad Uiterbiēſez preſulez.
Ecce inq̄t ap ꝑpinquat iam hora. affer mihi ſacre vnctiōis oleū
q̄d ꝑſeſtim cubic'o illatū nudato ac ſublato vt poterat capite. Re‑
ligioſe veneratus eſt. deīn exibitis māibus ac pedibus rite punct⁹
quo facto. ꝑferte inquit ſacros codices. ⁊ aliq̄d de diuinis miſte‑
rijs meā dn̄o animā cōmendantes recitate. Quibus mox ꝑlatis
vſq̄ in lucē partim pſalmi decātati ſunt. ꝑtim lecta euāgelia. ſem
ꝑq̄ intētus auribus atq̄ oculis in ea que legebant̄. etiā deficiēte
ſpiritu perſtitit. donec lector dn̄ice paſſionis ad illū locū ꝑuenit.
vbi ſcriptura inquit ⁊ inclinato capite emiſit ſpm̄. ¶ Ad hāc vo‑
cem illa dilecta deo anima veluti certo accepto ſigno ad dominū
ſuū confeſtim euolauit.

¶ O felix atq̄ iteꝝ felix cui ⁊ vita ſummā dedit gloriā ⁊ mors ipa
meritaꝫ diuītatē non d̄negauit. Nō eſt ergo q̄ eius caſu ingemi
ſcere habeam⁹ qm̄ in paucis annis maximā etatē cōpleuit nec ſi‑
bi nec glorie ſue paꝝ vixit. qui quecūq̄ vnius hoīs fortuna ca‑
pere potuit abūde conſecutus eſt. Nobis forſan ampli⁹ viuere po
terat ⁊ nimiꝝ magno ⁊ ornamēto ⁊ vtilitati. Sꝫ nō eſt āicoꝝ offi
ciū ſua cōmoda ex amici ſpectare incomodis. Quicquid ſuperui‑
xiſſet. doloribus ſuperuixiſſet ⁊ laboribus. Quibus qm̄ eū diuīa
clemētia miſericorditer ſubduxit grās illi agamus atq̄ dicamus
Dn̄s dedit domin⁹ abſtulit ſicut dn̄o placuit ita factum eſt Sit
nomen dn̄i benedictū. Amen.